

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

Periódico Oficial

Gaceta del Gobierno

Gobierno del Estado Libre y Soberano de México

REGISTRO DGC NÚM. 0011021 CARACTERÍSTICAS 113282801

Director: Lic. Aarón Navas Alvarez
legislacion.edomex.gob.mx

Mariano Matamoros Sur núm. 308 C.P. 50130

A: 202/3/001/02

Fecha: Toluca de Lerdo, Méx., miércoles 7 de diciembre de 2016

“2016. Año del Centenario de la Instalación del Congreso Constituyente”

Sumario

SECRETARÍA DE DESARROLLO SOCIAL

TRADUCCIÓN A LENGUA INDIGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL “POR MI COMUNIDAD”.

TRADUCCIÓN A LENGUA INDIGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL “POR MI COMUNIDAD”.

Tomo CCII
Número

111

SECCIÓN CUARTA

Número de ejemplares impresos: 300

PODER EJECUTIVO DEL ESTADO

SECRETARÍA DE DESARROLLO SOCIAL

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

GOBIERNO QUE TRABAJA Y LOGRA
ENGRANDE

ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ RA NDÄ NZAYA KA RA XENI HNINI M'ONDA RA THUHU RA MUNTSI NZAYO PA DI NU YA M'EHÑÄ PA DI M'UI RA NHIO YA NZAKI KA YA HNINI, NGU XA THUTSI KA RA HMÄNDA DI GE YA XENI 3 NE KA RA HEKE XI, 5, 6, 10, 11 NE 17 KONGE MA N'AGI KA RA HEKE IV DIGE KAS RA XENI NHNU HA DI NTE YA M'UI YA HNINI KA RA XENI HNINI M'ONDA; 8 KA RA HEKE III, 19, 20 NE 26 DI GE RA HMÄNDÄ PA DI RA TSUTBI PA DI NTE YA M'UI YA HNINI KA RA XENI HNINI M'ONDA; 14 HEKE XIVDI GE RA NJUKI HMÄNDA RA NDÄ NZAYO KA HNINI XENI DI GE HA NGU XA MBO NUNA RA HMÄNDÄSE KA RA XENI RA THUHU RA TSUTBI RA MUNTSI NZAYA PA DI NU YA M'EHÑÄ PA DI M'UI RA NHIO YA NZAKI KA YA HNINI NE RA 10 HEKE VI DI GE RA HMÄNDÄSE, NE

KONGEHIA

Ge konge ra tsedi ra tsitsi nzaya ka ya hnini ra nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda, ne konge ra Heke M'efi nzaya n'u ha gä nte ya m'ui ya hnini petsi ge xi di tsotse ya mfeni m'efi ge ja ma sü pa di thoki, ha di njapi ne ko te di hoki pa di nhnu janja gä m'ui konge ya nzaki ya jäi m'ui ka ya hnini nuu xi m'ui yapu ne hingi nhnu, ge xa m'japu ha xa nfeni xa thoki ya m'efi ge xi petsi di zotse ya mfeni m'efi di thoki pa di nfatsi ya hnini ha m'ui ya nzohö jäi, ngu xa njat'i ne xi hogi ra nhio ha gä thoki ra m'efi pa ya jäi m'ui ka ya hnini, ne pa ngatho ya jäi ka ya hnini.

Konge xa ngohui ne ra m'ä xa nfädi ra Tsutbi ngatho M'onda pa di nu ha di thogi ra m'efu ra tsixte nzaya nu ha di Nte ya Hnini (CONEVAL), ra 45% di ge gä m'ui ya ta jäi ge xi jar m'edi ha gä m'ui. Ka ya Xeni Hnini, ge hinho njapu nunage hingi rangutho ngatho ya hnini ge xi haixmu xi ha gä nja xasü, ne ge xi njapu xi t'om'i n'a ra nhio nzaki pa di m'ui; ge xa m'ä ra ndä Tsutbi ngatho M'onda (CONAPO), ge ka ra xeni Hnini M'onda ya ta jäi petsi 60 nj'eya ge xi di thogi ra 1.5 m'o ne m'o ya j'eya 2015 a 1.9 ra m'o di ge ra m'o nu pa ya j'eya 2020 ge xi nte ra 12% di ge di nxänt'i ya hnini.

Ya ta jäi ge xi ra nhio di n'u hanja pa di m'ui ra nhio ya nzaki njapu nfeni pa dar nho te hoki ya m'efi pege hindar ntsedi ne di njut'i ya m'efi di hoki ka ya hnini pa di dai te jar m'edi pa ndi zu ra thogi ne di m'ui ra mhio ya nzaki, ge xi di njapu di thombi te di m'efi pege ma ra ya nzaya hindi m'ä ge kongeyu di tsä pa di tsitsi pa di gatsi ra t'etsi nzaya pege nunu xi jar ra tsedi ge xi tsä di hoki ngatho te pädi di hoki.

Ge ngu ha xa mpodi nuna ra m'efi n'u pa Nte ya M'ui ya jäi ka ya Hnini, ge xi ra tsedi ra ndä nzaya Ka ra Xeni pa di n'u hanja di m'ui ra nhi ya nzaki ya ta jäi ka ya hnini ya mengu ka Xeni, njapu ne xa nfeni ge xi di thoki ra nhio ra m'efi nhnu pa di nte ya M'ui ya jäi ka ya Hnini ne xi di thoki ra nhio pa di m'äpuse.

Konge xa ngohui ne ra m'ä ge ra hmuntsi nzaya pede ge xa ndini ra 8.4.2 dige ka ra ñ'aki b) nuna ra m'efi nhnu pa di nte ya M'ui ya jäi ka ya Hnini, nu ra ndä nzaya nu ha di m'apu, ra CAyS/PPMC/SE-01/2016 pa dä gohi nuu ya hemi njaua ra xeni 21 ra zänä n'a nj'eya ra 2016, bi njuki nuna ra m'efi ne xi bi thoki ya mpodikonge ra m'ede 21506A000/RO-006/2016 ge ra pa 25 di ge ra zänä n'a 2016, ra ndä nzaya ka ra hmändä nu ha gä nt'e ra mu'i gatho ya jäi ge ra Xeni hnini M'onda, ngu xa thutsi ka ra xeni 23 di ge ka ra hmändä pa di Nte ya m'ui ya jäi ka ya Hnini xeni hnini M'onda, di m'ä ge xi di njuki nuna hem'ise.

Ge konge ra m'ede hem'i 208F1A000/RESOL-019/2017, ra pa nu ä 27 ra zänä n'a ra 2016 ma hnini ne nja pa da uadi u ya ioya jäi nubu ya hnini ne ntqi ya hmuntsi mpede met'o ge ja ra Xeni hnini M'onda, hi njabu ra ioya jäi nubu ra nguu, pa da t'uni ra mfatsi ne ya te japu, pa nuu gotho ya jäi ra hnini pa da mu'i xa ö ge n'a e ngu ne pa da badi ro njo mu'i; di ge hi'a xa hmä ge xi di n'u nuya:

KONGE RA HEKE NZAYA N'U PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI KA RA XENI HNINI M'ONDA, HA GÄ MPODI YA M'EFI RA NFOXTE KA YA HNINI PA DI NTE YA M'UI YA MA HNINI GE XA NGOHI HA GÄ M'ÄPU.

MA HANJA DI THOKI KONGEN´Ä RA M´EFI PA DI NTE YA JÄI KA MA HNINI**1. Nuú gatho xa m´ä****1.1 Ra thuhu ra mfatsi**

Ra mfatsi ge ra t´e mu´i gatho ya jäi Nuä ma hnini ha ampöho da huadi ra ´yoya jäi nubú ya hnini o habú tza dä medhe tó u mupu mudi ge ra xeni hnini Monda, habú ra n´yoya multidimensional nubú, numú dä t´ini ra mfatsi ne ra nt´ot´e pa da mu´i xa nho ne ä ra hnini.

Ra mfatsi ge di t´o nuya x o hñu kongehu:

- a) Ka hnini; ne
- b) Ya hmuntsi jäi ne to xi jar m´edi

1.2 Nu ya m´etsi ka ya Hnini pa di nhu

Nguu, hoga ximhä ne hinda tsutsa.

2. Ya hñä te m´ä

Pa xi di thoki nuya ya m´efi nfatsi, ge xi di t´ode digehi´a:

Ta hnini nzaya, ge u ra faxte nzaya ge ra nguu t´utabi ge mfotsi ä ra n´ayo nguu ge nuna ra t´e xeni Nzuni, ge ra M´aye ra Monda ringengua ne ra M´aye ra M´onda ne ri genu ne nuu di n´yohmi ra xeni, ya mpehui xeni pa da nuä ra mfatsi ge ra t´e mu´i gatho ya jäi nuä ma hnini ge pu ma n´a ´yo ra ma.

To di t´üni ra mfatsi, nuu ya hnini ne u ya jäi ge mupu gatho ra hnini da üt´i nuna ra mfatsi ge t´e mu´i gatho ra jäi nuä ma hnini.

CIEPS, Nu ä embi ra nzaya nu ra nfadi hä ga thogi u xa ne ge ra hmuntsa mboho.

Hmuntsi, nuu ra hmuntsi ge ra kut´i ne t´eni ge na ra mfatsi ra t´e mu´i ge gatho ra jäi ge nuä mi hnini.

Hmuntsi ka t´ulo Hnini, nuu ya nguu ra mfaste gatho pa da ma nuä mbeni, nuä da gohi ne da mfxate pa da t´othe u ma a nzaya ge ya ha ri mä nzaya, ge n´a ä n´a ya xeni hnini ge nuä da heni ä ra hai ge gotho ra xeni hnini.

Ntentsi ka hnini, nuu ya chulo nzaya ge ra t´e xeni hnini nubú ma´ye nzuni, ra ma´ye Monda zona nororiente ne ra ma´ye M´onda rin gen´u ne u ya mfxate Xeni hnini ge ra ge ra t´e mu´i gotho ra hnini ge ra nzaya xeni hnini M´onda.

Nguun Ntentsi ka ya hnini, nuä ra metho nguu nxadi gotho ge ra mfatsi muí gotho ya jäi ge ra Secretaria ge t´e muí gatho ra hinini ge ra tzut´abi(o nzaya) ge ra xeni hnini Monda ne ä ra hmuntsi ge ra kut´i ne t´eni ge ra mfatsi ra t´e mu´i gotho ya jäi nuä ma hnini, nubú ra mpoho nt´ami.

Ya nguu nzayo, ya nzayo u xahni n´ane ma ra ya jäi, ngatho to mpähu ne ua ya ñ´ohu, di genu muhu ka ya nguu.

Nguu nzayo ha nhnu nuya, ra hmuntsi nzayo to un ha di thoki ne ha di m´äpu ya thoki ra nfatsi nte pa ya hnini di ge ma hnini.

Hmända, Nuä ra Hmända ge ra t´e mu´i gotho ra jäi ge ra xeni hinin Monda.

Hem´i thutsi r´om´i, nuu ya jäi e odi ra mfatsi nuu bi hñutsi ra thuhu pa nuu bi iot´e gotho ä ma na ra hemi ge ra igni mfatsi ge ra t´e muí gotho ya jäi nuä ma hnini.

Hem´i thuhu pa ra mfatsi, ge kua dā hñutsxa u ya jāi di t´uni ra mfatsi ne u ya jāi e mukua ra xeni hnini M´onda, da nu u mfatsi ge t´e mu´i gotho ya jāi ge nuā ma hnini.

Mfatsi u to xi jar m´edi, nu ra mefi ge ra nguu nzaya ge di ioni pa da hioki ne dā nu mu ya hinga n´a e gu n´a mu´i gotho ya jāi ne pa da nt´uni n´a ra mfatsi o ne pa da t´uni ra bojā, nuna ra hemi e m´a nuu ya ma pa da mefi ya ho.

Di thoki, ya ha di thoki pa di nte ra hnini.

Hanja di thoki pa di nte ya hnini, Nu u rangutho gin thuni pa ya nxadi, nhio, ne ma ra u jar m´edi, ka ya nguu ne ka ya nguu.

Ha di thoki, nuna ra mfatsi t´e mu´i gotho ya jāi nuā ma hnini.

SEDESEM, nuā ra nguu metho ge ra t´e mu´i ge ra nzaya ra xeni hnini Monda.

To adi, nuā ra jāi dā hñutsi ra thuhu, pa numu da m´a huani, pa da hñāni ra mfatsi.

Ge ra tse di n´u ra nguu nzayo, ge ra ndā nguu nzayo un ngatho ya m´efi nfatsi ka ya hnini.

To jar m´edi ra bojā, dā hñutsi kon ro mpö, tsutbi mu´i gotho ya jāi, bojā o físico, nubu tso nja t´inmu n´a ra jāi.

Ka ya hnini ha xi j´ar m´edi di thāndi, n´a ra hnini ha xi xa ia gā m´ui ne hinte petsi ya hnini

3. Tzotse

3.1 Gotho zotse

Di k´āmi u ya ma ge hint´e ha o nuā kohi mu´i ya jāi nubuya hnini ge ra xeni hnini Monda pa nuu ra hio´ya jāi u xi xa ya nguu, konge ä ra di t´uni ra mfatsi ne ya tem´e u.

3.2 Tsotse nuya

3.2.1 Konge ä rase

Di hoki u ya mu´i ra jāi ge e nt´e ja, nuā kogi mu´i gotho ya jāi o nuā hio´ya jāi multidimensional, pa dā t´uni ra mfatsi ne u ra ho.

3.2.2 Nuā xa thāndi ha ra hnini

Di nhoki u hint´e ha ua nuu kohi mu´i gotho ya jāi ge ya hnini, pa da nt´uni n´a ra mfatsi pa da nhogabi ro mu´i gotho ya jāi konge ya te m´e u di t´müni..

4. Xihai hiode

4.1 Hnini t´ode

Ya hnini ka ra xeni hnini M´onda.

4.2 Ha ja nuā ra Hnini ä

Ya nguu ne ha m´ui ka ra xeni hnini Monda.

4.3 Hnini nuā dā nt´ot´e

Ya ngunu xi m´u konge te jar m´edi nuu ya hnini ñätho mupu ka ya hnini xi thor thogi, ne nuu mupu ka ya hnini ha xi nte ja ra m´efi pa di nte ya m´ui ka ra xeni hnini Monda.

5. Dä nkohmi

Ra mfatsi da kohmi nuu ya hnini, 125 ne u ya mu' i ge ra xeni hnini Monda, ge e kogi ro mui gotho ya jäi o nuu huanto te ha made, xa etsi ne ma n' a xa etsi, e hapu pa nuu ya jäi ge huanto te ma bojä e ha multidimensional, e koma njo kon ä mi manbi ra bojä.

Ya ha mupu ge gi yut' a guenda metho u bi ma ne u bi hñutsi n' jeya nu n' jeya pa nuä ra CIEPS, dä hioni pa da deni ra njomi tengü bi gohi na ra hmända.

6. Mfatsi

6.1. Te ma mfatsi

Ra mfatsi di t' üni ge konge ya te medi u di t' üni pa di hoki u te jar m' edi, ge n' athho di t' üni.

6.2 Tengu di t' uni ra mfatsi

Nuä ra mfatsi di t' uni, ge hinte dä gut' i, ge xi di uningotho ya ndä nzayom' ui ka ra xeni Hnini M' onda, ne konge ra SEDESEM, ne ge hinte di njot' i ni xi n' a ra bojä ra ä to dä nfatsi.

7. Hanja di thoki ngatho yu

7.1 Nuu to nt' üni ra mfatsi

7.1.1 Te di da ya nt' adi ne hanja di thäki pa ra nfatsi.

7.1.1.1 Kongense n' atho.

Dar hmuntsi jäi ne dar mengu n' a ka ya Hnini ka ra Xeni hnini M' onda, ge xi m' ui yapu ka ya hnini ne xi jar m' edi pa di nfatsi.

Di ge ya nt' adi hem' i ngu xa m' ä m' etho, ge xi tsa di doya ma ra xa thuxkua ya hem' i nuya:

- Di hoki n' a ra hem' i haxti hñutsi ra nt' adi nfaxte ka ra hnini (ngu ma m' etho), xti hñutsi te ma ngatsi ä adi ne ma hnini ha ta di tsoni ka ya hnini.
- N' a ra nk' oi hemi m' ä hampu ra mengu ne hampu mu' i, nup' ia un ka ra xeni hnini M' onda ra jäi ä to a ra nt' adi di da ä ra ndä hem' i pa di thändi.
- Numu hindi nyehui ä m' ä hä m' ui ra jäi ä to adi ra nfatsi, ge tsa da iadi n' a ra hem' i ra ndä nzaya pu hä m' ui ra ndä hem' i pa di n' u; ne
- Ne ma ra di u di m' ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

7.1.1.2 Ge kon ge ya hnini

- Di m' ui konge n' a ra hmuntsi jäi ka ra xeni hnini M' onda; ne
- Ge xi di yopu ka ya nguu mupu ka ya hnini ha ya xa yot' e ua ngu xi thoki ka ya hnini M' onda.

Ngu ya hem' i t' adi m' etho xa thutsi, ge xi di ndä nuya ya hem' i xa thixkua.

- Nk' oi ra hem' i m' ä hampu m' ui ya to xo adi ra nfatsi kongatho ya hmuntsihu ya hem' i origina pa di hñu ha hiehui; ne
- Ne xi di dädi ya hem' i t' adi ka ra m' efi nuna nu pa ha di nte ya m' ui ya hnini konge ra Ndä Nzaya Ejecutivo estatal ne ko ra heke Nzaya nu pa di nte ya m' ui ya jäi ka ya hnini; ne

d) Ne ma ra di u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

Gotho ya jäi e ha ra mpöho pa da hñutsi ro thuhu nubu ra mfatsi, nuä ra öt'ige ä e ödi ra mfatsi ne huanto t'e jundi ne hinga ne da ma ge e hoä n'a pa da tso dä yuni.

7.1.2 Te me ko ha di thoki pa di nhnu ya ka ya hnini

- Ge xi di t'üni ra nfatsi ya jäi m'ui ka ya hnini hñätho ra nfaxte ra thuhu Cruzada Nacional Konge ra Rumthu.
- Ne ma ra di u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

7.1.3 Ge konge ya ranguthohu

pa ya hnini ha m'ui ya jäi Hñätho, ya jäi to adi ra nfaxte ge xi tsadi hoki ne hñutsi ra thuhu ka ra hem'i thux thuhu ra pa ä di t'adi ne nupu ha di üni ra hem'i xä hmä pa di yut'ia ka ra nfaxte ka ya nguu Ndä Nzaya ja ra tsedi nuna ra m'efi.

Pa ngautho yaho nuu, ge ra Ndä nzaya ge xi tsadi hokbi ya hem'i ya to adi ra nfatsi nuna, ngu xa thutsi ka ra m'efi nuna m'ä ge ra nfaxte pa di nte ya m'ui ya jäi ka ya Hnini.

Ngatho to ne dä iadi nuna ra nfaxte ge xu tsä di hñutsi ra thuhu ka ra m'efi, ne hinte di gut'i ra bojä pa di yut'i ka ra nfaxte nuna.

7.1.4 Nt'ot'e pa da hioni

7.1.4.1 Pa ya Hnini Hñätho

- Ya nfatsi mupu pa ya jäi ut'o nuu to adi nuu bi hñutsi dä ne da t'uni nuu ya hemi ba ep'u, ka ya ta hnini, ha pa di m'ui ya nte ya jäi ngu xa hñutsi di ge ra ne pa di m'ui ra nhio ya jäi ka ya hnini;
- Ra hem'i ha xti thutsi ra nfaxte;
- Ra hem'i thux thuhu ngatho to xa t'üni ra nfaxte; ne
- Ne ma ra di u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

7.1.4.2 Ya thändi jäi ka ya Hnini to xi jar m'edi

- Hem'i nt'adi pa di yut'i ka ra nfatsidi ge ra mpote hmuntsi ka ya hnini Ndä Nzaya ka ra xeni hnini M'onda ne ko ra Heke nzaya nu pa di Nte Ya m'ui ya jäi ka hnini, ha xa thutsi ha gä t'üni ra nfaxte ya jäi to xi tsur thogi;
- Hemi ha xt'i thutsi ra nfaxte xa t'üni; ne
- Ne ma ra u da m'a ra hmuntsi nzaya.

7.1.5 Da yut'i ha ya hmuntsi hemi

Nuä ra m'etho nguu nxadi ge gotho ge ra mfatsi mu'i gotho ya jäi gena di met'o pa di kut'i ne dä hoki ma n'ayo hemi pa nuu bi nt'üni ra mfatsi, pa da ma ge hinga hä ge ä ma a hmända ne ra hokä nt'öt'e ne pa da yut'i nupu ha ja ra hemi pa gi padi gotho ge ra xeni hnini Mondä ne u ya nguu nzaya; nuu xa m'a ne u ma n'a pa da hñutsi ne da hoki ma n'ayo ge ra hemi ge nuu bi t'uni ra mfatsi ge ra mfatsi t'e mu'i gotho ya jäi ge ra nzaya ka ra Xeni Hnini Mondä; nuna ra m'efi ge xa thutsi ka ra Xeni 13 heke VII di ge ra hmända nuna ne u ma ra ngu xa m'ä ha di nja pa da hoki ka ra goho ne rato di ge ya m'etho xa thutsi ka ra hem'i nuna.

Hem'i nt'adi pa di yut'i ka ra nfatsidi ge ra mpote hmuntsi ka ya hnini Ndä Nzaya ka ra xeni hnini M'onda ne ko ra Heke nzaya nu pa di Nte Ya m'ui ya jäi ka hnini, ha xa thutsi ha gä t'üni ra nfaxte ya jäi to xi tsur thogi.

Pa nuä ra mfatsi ge ra ´ye da tzöni ra dähi, nuu ra dä´ye ge e tsoni gotho ya hnini ne ro mu´i n´a ya jäi, nuä ra hemi ge bi nt´uni ra mfatsi he hapu u ya hema mubu ya hnini ne pu ya colonias ge da nu, ne t´o habu ya medhe pa di t´uni ya mfatsi n´a gu n´a, nepu nja na hemi nubu e utsi u ya nja ra mfatsi.

7.1.6 Ra nt´edi ge nuu bi t´uni ra mfatsi

- Dä hñäni ra mfatsi ge da hoki, njato ge ä e utho netho pa da badi hapu he ga ä ra mfatsi;
- Di nfatsihu konge ya hmuntsi nzaya ka ya hnini;
- Hatho da t´espi, n´a ägu gotho, ne t´o pa da bädi u ro hoga muj ne pa hinda t´utso
- Ne ma ra di u di m´ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

7.1.7 Tzeto da iot´e u bi nt´uni ra mfatsi

- Di m´ä majuani ra nt´ani hñä ä di t´adi;
- Dä hñäse u ya nfatsi u di t´uni;
- Ge xi hoki ra nhio ya nfatsi pa di gen´u xa m´ä ne xa t´üni;
- Ge xi di mpefi ra m´efi ä di t´api pa ka ra hnini mu xtä jar m´edi: ne.
- Ne ma ra u da m´a ra hmuntsi nzaya.

7.1.8 Ge mu nuä hinda iode ä dä ma

- Ge numu dä m´ethi di ge ra nt´adi hñä pa di nyut´i ka ra nfatsi;
- Ge mu hinda m´aa tse ä ra jäi e ne ä ra mfatsi ge hinda ma nja hinbi ma;
- Dä ioté n´a ra mpödi pa da faxte ä n´a ra jäi ge ne di nzaya ra hmuntsa mbohõ kon n a ra mfatsi e jaua; ne
- Ne ma ra u da m´a ra hmuntsi nzaya.

7.1.9 Me dä m´a ma njapi u ya jäi ne ra mfatsi

- Ge mu nja ä dä iot´e ge nja geä, nuna ra nguu uekabi huanto da hinte di nt´uni ra mfatsi ge ro met´i ma nja ne, numu da iodi tse ë nua ra hemi; ne
- Ne ma ra u di m´ä ra hmuntsi nzaya.

7.1.10 Numu bi t´uni ra mfatsi pa da mfadi to ä

Nuä bi t´uni ra mfatsi tseto di nha n´a ro mpefi nubu ro hnini numu di tzifi dä iot´e ra mefi.

8. Ya nguu nzayo to kuat´i

8.1 Nguu ha nu ra thoki

Ra hmuntsi nzayo ge ra tse di pa dä un ha di thoki ne ha di jäpi ra m´efi nfatsi.

8.2 Nguu nzaya ge ra tse di da nu ha di thoki ra m´efi

Ra ndä nguu nzaya nu ngatho ya nte ya hnini, ge xi ra tse di di nu ra nhio, ha di hoki ne ha di m´äpu pa di thoki ra m´efi nfatsi.

8.3 Nguu nzaya un ha thoki ra nfaxte

Nuu ya chi nguu met' o ge ra t' e xeni hnini ge ra SEDESEM, ne u ya mfaste xeni hnini, ge u ya e di ' yoni ä ra mfatsi, nubu ra nguu nzaya o nubu e teni.

8.4 Hmuntsi nzaya handi ha ga thogi ra m' efi

8.4.1 Ya hmuntsi

Nu ra mpote nzaya ge di at' i nuyu:

- a) N' a ra Ndä nzaya, nuna ge na ra jäi da iot' i m' efi ra nte mui gatho ya jäi;
- b) N' a ra jäi da iot' i, di ge ra ndä nzaya ngatho ya ñu m' efi ka ya hnini konge ra SEDESEM;
- c) Hñäto ya mpote nzayo, ge di geh' iä:
 - N' a jäi da mfaxte ge ra met' o nguu ge ra bojä;
 - N' a jäi da mfaxte ge ra met' o nguu nu ra t' e ya hnini ra nhio;
 - Ya ndä nzaya di hñu nzaya di ge ra nt' at' i pa di nte ya m' ui ya hnini m' onda;
 - N' a ra mpote heke ra m' efi nzaya di n' u ha gä m' ui ya nguu;
 - Nuä ra met' o ge ra hmuntsi administración ne ra böja ge ra SEDESEM;
 - N' a ra ndä nzaya mupu ka ra tan zaya ha hnu ya bojä di ge ra SEDESEM; ne
 - Ne n' a ra ndä nzaya nu ha ha gä ntsoni ra nhio ra bojä ka ra SEDESEM;
- d) N' a ra jäi ge da metho nguu ge ra methe, toä ra kut' i mbö ge ra SEDESEM; ne
- e) N' a ra jäi he mupu ra hnini civil o n' a ra nguu nxatsi, ne u di t' uni nup' ia.

N'angun'au da nu to da pote num' u hinde m' ui rapetsi dige ya jäi to ote da t' uni.

Nxoge petsi hña ne da mä, nuä ra nzaya mpote, honse tsä do ñä.

Nuu te da mä ya jäi to ote da mä di tho mäde, digeu m' ui num' u di rangutho, ndä nzaya dä mä to da gohi.

Ya hmä jäi ne konge ya hmuntsi to ote da hoki ya hmuntsi di tsu hñu nzäna nem' u ja ra m' edi ge pa di hoki ra nhio ra m' efi.

Ra mfaxte ndä da hoki ra hem' i to da adi ne bi gohi, hñupa pa di tsoni da hmuntsi ne n' a pa ne náxu numu da thoki n' itho da hoki.

Page da thoki ya hmuntsi ya jäi to ote ra mfatsi, di petsi di m' ui gatho ua di tho made ne n' au ya jä to mfatsi, ne di m' ui ra ndä nzaya, ra mfaxte, ra mpote ra mfatsi to nu ra 24 thoki razaneu to pote num' u hingi m' ui, ngu mi petsi.

M' efa da thogi dige ya jäi to ote, tso da xifi da ehe, to mpefi ka ya ngu nzaya, to padi dige ya nxadi, gatho ya hnini, ndä nzaya, nzaya nt' o t' i ne nã ra mpote to un ra bojä ne ya mpote pa da hogi razä te hoki nuu marau.

Di dui ya hmuntsi pa di da xifi da ehe, ya xampate ne ma ra u to pädi di ge ya hmuntsi di ge u di fädi ne jar medi pa di hogi razä, hnini, pa da hogi razä te hoki neu marau.

Da njutsi n' a ra hem' i di gatho u, hapu xa hutsi gatho ne ha bi gohi pa te di thoki, ne da huxa ya ntuntye ya ja to ote ya hmuntsi nzaya.

8.4.2 Ya thändi u

Nuu ya thändi ya mfaxte xa m'a u:

- Ma hioni ya mfatsi hemi, ne da ma tu uni ra mfatsi pa da uni nuna nfatsi he nepu da domi da zoho ä, ne mefa da mu ge bi zoho ra mfatsi pa da fädi. Nubu hintu da uni ya mfatsi hemi da m'a ne da hñena ge n'a ra mfatsi da thändi te da totue, pa da tumbi oh hin'a , ha ra mfaste da hñani pa da bahdi hubu da thumbi ra mfatsi nuna jäi, ne nuna ra faste da xipabi ä;
- Da ma di fadi to da tumbabi m'a ra ya ra 'yo mfatsi, ne da to da buni da bahdi, ne ñutui toho uni nuna mfatsi;
- Da thutsi ya nthoki befi, ne da hmate da befi ha ra nigua hmuntsi mfatsi, na da hma hamu da ma ge da t'uni ra mfatsi, hamu da thuxa ya thuhu;
- Da tutsi n'a ra jäi to mpefi ha nigua hmuntsi ge mpeu ha mfatsi nxadi;
- Di njuki ne di mpodi ya hmända pa genseu;ne
- Ne ma ra di u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

9. Ha di njapi pa di thoki ra m'efi nfatsi**9.1 Ha njapi ga thoki ra m'efi nfatsi**

- Ya nubu da xa hñuni ya hemi ge xa hioki ra SEDESEM T'a Nuu Hmuntsi Xeni Mui gatho njäi, gatho ya jäi mbo ha t'uni ra mfatsi ne geu xa hñani ya hemi ngu nuä xa hma, ne habu da thäni u pa da jot'i u;
- Ya nubu xa t'uni ra hemi nuä habuadi ra mfatsi, ra ngu hmuntsi ntentsi da hiandi nuä ra hemi da hñuni, da hñuni ne da thändi nuya u, ngu ha hutsi ha nuä ma da ma ha tsote ne da hñuni ha ha hmuntsi thändi hemi;
- Ra nguu hmuntsi da hiandi ge xa thoki ra zo ngu nuu ge di petsi gatho nuu ya hemi nuä xa t'adi ne da beni nuä ra hemi k ora mfaste pa da hiandi ä, ngu nuä x ama ha njapi da zuki;
- Numu nuä ra nzaya thogi ya hemi, to di nuä ngu metho, njabu ra t'uni ra ntsote noya pa da uni u ya mfatsi, nubu ya dä tut'i ra mfatsi, njabu da t'uni ra ntsote, ntsetho da m'a nubu da njabu tsogi uadi ne da tentsi, tsetgho da xipabi numu ra ret'a ma kut'a di betho ä da zoho ra pa; ne
- Numu bi t'uni ä ra mfatsi ra nguu hmuntsi tsote da da hoki n'a ra hemi habu da thuxa thuhu u.

Nubu nuu xa thändi u ne xa ma u, ne nubu ya da hñani ra mfatsi ne da m'a ra nzaya ge xa t'umbabi ä, ra ngu hmuntsi tsote da xipabi ko ya ngu hmuntsi ntentsi ua ge njabu da t'uni ra mfatsi, ua ge da da zipi ge da bädi ra mfaxte ge da m'a nuä xa zipabi ä.

Ya thuni mfatsi da thäkuu to hani nun'a mfatsi nubu nuä ra fatsi n'a mboho honi ra befi de nzaya ne nuhu ya t'etsi nzaya, ne nubu da metsi n'a ra ntsomu nehe da thäkuu, ne nubu hinda iode ngu mangä ra nguu hmuntsi mfatsi.

9.2 Da thäki di gen'ä ra mfatsi

Numu to di thäki di ge mfatsi ya dä kuabi ra mfaste da hm'a, ne numu ya hinga njapu nuä ote ngu nuä mangua ha nun'a hemi nt'ot'i, ne nun'a da tumbabi ma n'a ra jäi to di ot'ua ra bedi, ne ya di huxa ra thuhu ha ra hemi mfatsi ma m'etho xa thutsi ge di tumbabi ä, ge njapu xa hma ne njapu da tothe ra thuxthuhu r'om'i.

Nuä to jamasu nun'a nguu hmuntsi mfatsi ha mbo xeni ä, ne ha gatho hmuntsi mfatsi ngatho jäi, da thuni ne da thäni nun'a hemi pa mefa da nja zuki ne thändi to da thumbi nun'a mfatsi njabu ge ä.

10. Ndä nzayo ne konge ngatho ma ra

Ha ya nguu hmuntsi mfatsi da hiandi to ote xa ño ra mfatsi befi, ne geä da hiandi ne m'a njapi da totue hä, ha njabu hinda nja n'a ra ntso mui ha ya befi, ne hinda tsoki ma'ra ya nguu hmuntsi mfaxte

Ra SEDESEM ge xipabi thi mfatsi nuu fatsi ge ma nja n'a ra befi pa da bädi de ya iote u ä, ne nuu mpefi de mbo u, ne da bädi ra thi nzaya bui ha ra thi hni mbo xeni Monda, ha nun'a nguu hmuntsi mfatsi.

Ra SEDESEM tsä dä thoki ra ya mfatsi hemi ko ma ra ya hmuntsi nfatsi, ne ngu nuu ja masu ra M'efi nuna

11. Hanja ga thoki ya m'efi ya kuat'i jäi ka ya Hnini.

Ra nu hanja ga mpefi ne da theni nuä hmuntsi, mfatsi ne da mfaste ngatho jäi to neki tho u, ne nuä hñäxu mfaste de nun'a ra hmuntsi.

Nuu ya jäi ha bui ha ra hnini ne nuu ya mfatsi da thumababi petsi da mfaste ha ra hnini nehe, da mfaste ha befi mayegi pa da nte ra hnini ä t'adi.

12 Thudi**12.1 Hha di nthudi**

Ne numu da metsi n'a ra ntso mui nehe da thäku, ne nubu hinda iode ngu mangä ra nguu hmuntsi ya nzaya.

Nuu bupu ya thändi noya ha njapi da thoki u, da thatsi ne da tutsi ha ra "Gaceta del gobierno" ne ha ra nxi web, njabu t'embabi ä ne SEDESEM.

Ne ngu nuä ha mangä ra xeni tot'i hmända ret'a ma hñäto 18 ha ra hmända geä nja masu ä, gatho nu ya hemi da hña, petsi di hutsi ngu nuä maga mhmangä njat'i ä, pa njabu hinte da nja ne hinda mbokue ya nzaya ngeä hinto ra met'i ä ge ra metho gatho ya jä u to bumu mbo nxeni xta mahñu:

"NUNA HMUNTSI HEMI, HINTO RA METI N'A RA MBOHO NZAYA. HINGI TSA TO DA HÑÄ NUNA NU RA NTE M'UI YA HNINI. NUMU TO DA HÑÄ GE DI NZEKI NUNA PA DA M'Ä FADI NE DA THÄMBI RA BOJÄ KO YA NZAYA NGU NUÄ MANGA KA RA HMÄNDÄ".

12.2 Ra mhmät'i

Nu ra nzaya tsutbi ge da hamu da thuni ya hemi pa da thuni n'a ra mfatsi ha ra xeni hnini Monda ko ra SEDESEM, ne nuä da hiandi ne de da m'a ra mfaste, ne ge di di fadi ge di j ara bojä manxotho ä.

13 Xi negitho

Ra SEDESEM da metsi nuä ra metsi ya hemi to adi nun'a mfatsi ha ra nguu hmuntsi mfatsi, ne da thängu ngu nuä hutsi ha ra xeni VIII ha ra xeni tot'i ret'a ma yoho 12, nuä ha ra hmända neki tho, ne nuä da yut'i ha hmuntsi ya hemi bupu ha ra xeni hnini ne ya ta hnini tho ä.

14. Ha di m'äpu

Ha ra hñäxu gatho ra hmuntsi mfatsi pa gatho ya mui jäi da deni nun'a hmuntsi mfatsi, ne ngu mangua ha nun'a hemi tot'i.

15. Ha di thogi.**15.1 T'üdi u xa thogi.**

Da za da nja pa da thändi te mä befi xa thoki, ne nun'a da nja mote ä, ha nun'a da iote ra CIEPS njabu t'embabi ä, ha njabu da hognu nuu ya befi ya jäi to mpepu mboha nuä ra nguu hmuntsi mfatsi.

15.2 Nu hanja di thoki

Ra hñaxu gatho hmuntsi mfatsi njatho mui jäi da hñudi ya hēmi habu di hutsi te xa iote u, pa njabu da nte nu ya mui ngatho jäi ne nu ya jäi da hñutui t'ät'ä jeya ra CIEPS, ngu xa thutsi di gehi'a thuxkua.

16. To nu ha ga tsani ra bojä, ne ko ra thändi hogi ra m'efi

To handi u da nja n'a ra hogä befi, ne habu di ja n'a ra zo ra befi ne habu di jamasu u ha nun'a nguu hmuntsi mfatsi ge da hiandi to gatho ra bojä ra xeni hnini Monda, ne ra nguu hñaxu hmuntsi jamasu ra bojä ko ra xeni hnini Monda, ne to ote ra befi mbo ha ra SEDESEM, ne njabu da thändi nuä ya xa m'a pa da fadi to t'umbabi ra mfatsi ne to ha hani nu ya mfatsi.

17. Ngaxte ne m'ä

Nuu to hingi ho nuä tote, ne habu da m'a pa thändi te da tote ä to mpefi ha n'a ra nguu hmuntsi mfatsi, ne nuu to huni, ne to mpefi ha nun'a mfatsi, da sa da ma se, ne da sa da m'a gatho ya jäi, ko nun'a ma thä ma ngat'i:

a) Pa di nt'ot'i:

Ka ya nguu Hmuntsi n'u ngatho ya m'efi t'uni pa di nte ya m'ui ya Hnini, m'ui ka Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan m'ede 1003, Col. Zona Industrial, Zuni Hnini M'onda, ne ka ra C.P. 50071.

b) Di ge ra ntoxgu:

Ha gatho ra hñaxu ra hmuntsi mfatsi mui gatho jäi 01 (722) 226 01 80 ne 82; ne ha ma detho jabu ntoxgu ra xeni hnini Monda (CATGEM), ha hinte gi jut'i ä 01800 6969 69 6 ne ha mote ra xeni hnini ne 070 ha nu Nzuni ne ha ra ta hnini ä.

c) Di geka ra m'ehni yap'u:

Ne ka ra m'ehni hem'i yapu gen'ä dgprogramasociales@edomex.gob.mx ne ka ra xi www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Genseu:

Ka ra nguu nzaya mbo ra SEDESEM, mupu k ara Av. Baja Velocidad paseo Tollocan numero 1003, col. Zona Industrial, Nzuni, Xeni Hnini M'onda, C.P 50071 näxgu 01 (722) 199 70 89; ne ka ya nguu nzaya ha hnu ha ga thuni ne ha ga tgogi ra boja thuni ya jäi ka ra hnini di ge ra ndä nzaya ka ra Xeni hnini M'onda.

THOGIPU

N'A. Di njuki nuna ra hēmi m'efi nzaya nfatsi ka ra "Gaceta del Gobierno"

YOHO. Nuū nubye ya hogä noya da yut'i pa da thutsi n'a da m'a ha ra hēmi "Gaceta del Gobierno" ra nzaya ne ja da njabu hinto da za da hñaki nuu xa thutsi ä.

HÑU. Ra mfaste da su ra bojä ne da umbabi ra hñu nepu da hñudi ma detho ko ret'a ne kut'a ya pa, pa mēfa da hma ku nuä xa hma ne xa gohi ra kohi.

GOHO. Ya nt'etsi m'efi pa da nja ra mfatsi nubye mu ya bi hmuntsi mfatsi da ma ne nja feni nuä da hñä bojä.

KUT'A. Nuä da nja ha hinxa hiandi ra faxte da thändi ha njapi da fhoki nuä ra ntsu mui thoki.

Ja ra Hnini Nzuni Lerdo, ra hñaxu ra Xeni Hnini Monda, ra pa 28 n'a nzänä j'eya 2016.

ÑANTE ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ
 NZAYA MFAXTE PA DA NTE YA HNINI
 DIGE RA NDÀ NZAYA XENI M´ONDA

“NUNA HMUNTSI HEMI, HINTO RA METI N´A RA MBOHO NZAYA. HINGI TSA TO DA HÑÄ NUNA NU RA NTE M´UI YA HNINI. NUMU TO DA HÑÄ GE DI NZEKI NUNA PA DA M´Ä FADI NE DA THÄMBI RA BOJÄ KO YA NZAYA NGU NUÄ MANGA KA RA HMÄNDÄ”.

Traducido por:

M. en C. Petra Benítez Navarrete
 Lengua Otomí

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

GOBIERNO QUE TRABAJA Y LOGRA
ENGRANDE

ARTURO OSORNIO SANCHEZ, SEKRETARIO DE DESARROLLO SOCIAL KJA TS'IB'ONDO, JA GA O MAMA YO TS'UJÑA 3, NDE XI, 5, 6, 10, 11, 17 FRACCION IV KJA TJURU O K'U AT'A YO BOS'U K'U MBOS'U YO NTE'E KJA TS'IBONDO; 6 NDE XI, 8 NDE III, 19, 20, ÑEJE 26 KA TJURU O K'U AT'A YO BOS'U K'U MBOS'U YO NTE'E KJA TS'IBONDO ÑEJE 6 NDE VIII KJA A MBO'O TJURU KJA K'U AT'A YO B'OS'U K'U MBOS'U, ÑE

K'O MAMA

Yo nrrextr'o in b'epji ne arkate kja ne Ts'ib'ondo Zumi, kja ne ts'ib'ondo, b'ub'u e jñiñi yo dyapje te meji, a kjanu mamaji nujoyo o ma'a nuji pje pes'iji, o unuji nguenrra dya pje tejmeji. A kjanu o manji pje ra tsjaji ngukua ra jogu yo jñiñi ñe ra mburu ra ngaraji na jo'o yo nte'e, por k'e ra pepji ne'e ra joku na jo'o nu ja kara ye meb'onrro, ra dyat'aji a kjanu ra joguji nu in jñiñiji ja karaji, ngejyo a jñusyu yo ra tsja'a kja ne Ts'ibonrro.

Nza kja mama nu Konsebo a B'ondo nu Evaluación nu Política ko karajme (CONEVAL), nu kje'e 2014 yo te'e 1.7 miyone yo te'e a meb'ondo dya jyu'u ja ba ra mimi ka in nzumuji ñe texe ko nesta ra b'ub'u ko in b'edyi.

Nu Pjoxte kja in Jñiñi pepji mbara pjons'u te'e ka in nzungoji, ñe ra mimiji na jo'o in nzungoji, ra unu kjo nesta mba ra mimi na joo yo te'e in nzumu, ngek'ua ra unuji kjo pjenda nestaji yo te'e mbar a pepjiji.

Mbara ra pepji yo ra dyatrá ngumu bara in jñiñi, ko nu pa 30 nu zana naja nu kje'e 2012 o dyusuji kja in xiskuama yo arkate ko chju'u "Gaceta nu Gobierno" jango ra tsaji, nu jango mama k'o ra unuji ñe k'o

nestabo mbara ra unɔji nu pa'a 30 nu zana naja nu kje'e 2015 ko o potɔji, ñe ko pjenda jebi ra nesta yo te'e pa ra kich'i.

K'e kja ro mamaji ñe jok'ɔ ñe o potɔ yo tjurɔ, ra ndɔnrɔji ka kjaji yo arkate a Ts'ibondo mbara pjos'ɔji ra b'ɔb'ɔ na jo'o na zakjɔ ñe b'ezhi kja pjos'ɔ a yo meb'ondo, ngeje mba ra tsjaji na jo'o nu b'epjijnu ñe a kjanu ra jyandaji na jo'o pjenda kjaji mba ra pepji.

Nu ro mamaji kja pezhe 8.4.2nu jña'a b) kja yo tjurɔ ko kja ra pepji, nu munro ko janda ñe t'enpi k'o nu CAyS/PPMC/SE-01/2016-02 o mamamji nu o jmurɔji k'a pa 21 nu zana naja nu kje'e 2016, o unɔ setsji ñe o mama kja skuama 21506A000/RO-006/2016 k'o a pa'a 25 nu zana naja nu kje'e 2016, k'a Dirección General de Programas Sociales ko k'o mama kja mbezhe 23 k'a jusɔ kja tjurɔ nu Desarrollo Social del Estado de México o unɔ set'i k'o mama ga kjaba.

Pje ja ga mama nu xiskuama k'o pezhe 208F1A000/RESOL-017/2016 k'o a pa'a 27 nu zana naja nu kje'e 2016 ne nu Comision Estatal kja kjaji na Jo'o a Ts'ib'ondo a B'ondo ñe yo jñiñi ñe yo tjurɔ, ra mbos'ɔji k'o e te'e k'o dya b'ub'ɔ k'o ra si'i bara mbedyeji ga ma xoñi; ngeje a kjanu, ro jyokɔ nu jeb'ijnu ko mama a kjaba:

NU B'EPJI KO O KJAJI K'O NU SEKRETARIO NU DESARROLLO SOCIAL KO RA POTɔ NE TJURɔ JANGO RA TSJA'A NE BE'PJI NE PJOXTEJI K'O IN JÑIÑIGO, RA NGEJME A KJABA:

NE TJURɔ JANGO RA TSJA'A NE B'EPJI NE PJOXTEJI KO K'O IN JÑIÑIGO

1. Yo mama texe

1.1 Pje b'epji ra tsjaji

Yo b'epji nujyo ra ts'aji Kja in jñiñigo, ngejyo ra sjeb'iji yo b'extr'o kja jñiñi, o ch'otr'ɔ nuk'o e ne nu'u pje peji nujyo jñiñi kja ne Ts'ib'onrro ñe yo juentr'o nujyo nte'e kja in nzumɔji. Ra unɔji texe yo nte'e nujyo ni jyodɔji ngekua ra jokɔji in nzumɔji, in z'atɔji ñe in jñiñiji.

Ne b'epji jyodɔji yeje b'epji a kjaba:

- a) Jñiñi; ñe
- b) Textr'oji ñe ko dya mimi na jo'o.

1.2 In tsjaja k'o ra nu'u

Nu nzumɔ, na jo'o nu b'ɔb'ɔ ñe dya ra jyɔsɔji.

2. Pje mama texe yo jña'a

Ngek'ua ra s'ø'ø ra tsja'a, so ra tendiboji nuja:

Ne Pjoxte Jñiñi, ngejnu junsuxi texe yo ra tsjaji kja na mb'eñpeji kja Ts'ingumb'epji, a ñuxu kja ne Z'umi, nuja nrre xoñi ñe a nrrub'x ñuxu B'onrro ñe nujuo pjoxuxi, ñe ja ka'a e b'ezo k'o pjostexi yo b'epji ra tsjaji Kja in jñiñigo ñeje yo d'año jñiñi.

Mbos'uxi, Kja jñiñi ne e nte'e yo ka'ra kja in jñiñiji, yo ra mb'osuxi e b'epji kja in jñiñigo.

CIEPS, Yo kja'a Tr'onu ñe tot'ruxi ja ga jmuruxi.

Pjos'uxi, Yo pjostexi ma kjaji yo b'epji kja in jñiñiji a kjanu jokuxi kjaji yo b'ezhi k'o yo unuxi yo in b'epji e Arkate.

Yo Pjos'x te'e in jñiñi, Nuk o pjox'x te'e kja in jñiñigozjme yo te'e jñatjo.

Juanuxi kja jñiñi, Yo nte'e nujuo juanuxi ngejyo ra nrrepji e b'epji kja in jñiñigo.

Yo ts'ijmurx, Ngejyo pjotrú yo jña'a, yo nu'u kjo na jo'o ñe mamaji ma ra pepjiji k'o yo mama yo arkate nrenxe yo in jñiñi a Ts'ib'onro.

Mama jarga Ts'aji, Ne ngumb'epji nu ja'a e B'epji, kja ne Ts'ib'ondo a b'ondo ñe texe yo ndajñiñi ko kara a Zumi ñe a jñuxu B'ondo; nu sekretaria ko Kjaji Pjoxte a Ts'ib'ondo a B'ondo.

Yo kjaji ngekjua jogx o jokuxi yo jñiñi, yo in ts'aja ne Ts'ibonrro ñe yo unú ra ts'aji nujuo b'epji "Kja in jñiñigo", yo junsx kja xiskuama ngekua ra s'otuxi ts'ike yo b'ezhi.

Nu ngumx normatiba, Nu komite ko mama kjo ngeje o ngich'i ñ era nuji ko tsjaji na jo'o nu b'epjijnu.

Tjurú, yo kjaji ngekua ra jogx kja ne Ts'ibonrro.

Xiskuama nu junsx yo teb'x, nujuo pje oxuxi junsuxi kja xiskuama nuk'o jmutx kó otuxi yo pjoxu in Arkategoji; Kja in jñiñigo.

Ja ngek'ua ra dyopjx in chju'u, Nuka ra mama nu Pjoxte te'e ko chju'u Diresio nu Programa Sosial mba ra pjons'x nu b'epji ko chju'u por in ts'ajñiñi.

Ko te'e ko ra pjons'uxi, nu chju'u ko ra pjons'uxi ko ngeje ko te'e ko mimi a Ts'ib'ondo a B'ondo, ko ra pjons'x kja ne b'epji kja ne pjons'x te'e ko b'ub'x kja in jñiñi.

K'o a o mbos'uxi, k'o e te'e ko kjaji a ts'ibonro k'o a o mbos'uxi mbara ra mimiji na jo'o kja in jñiñigo.

Yo pjox'x yo te'e, nu arkate nu pjox'x yo te'e mbara ra pjox'x jango ga ngara yo te'e, akjanu ra mbedyeji ga ma xoñi, ñe kjaji jango ga mama k'a jus'x kja skuama.

Yo tjurx, yo tjurú nu programajnu.

SEDESEM, Ne Sekretaria k'o Pjoxte kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo.

Nu orɔ, ne nte'e nu jansɔ in chju'ɔ, ngekua ma ra mbedye in chju'ɔ ra jnɔ'ɔ k'o ra mb'osɔji.

Nu kja pɔrɔ pje ra tsja'a, Kja nu Ngumpjoxte ko pepji ko ta jyanda ko mimi na jo'o yo te'e.

Yo dya mimi na jo'o, ngeje jaga mimi yo nte'e, kjontrɔji ts'ike kja in b'epjiji kja in b'epjiji, dya so'o ra nrromɔ texe k'o mi jyodɔ, ñe dya so'o ra mara nujyo in tsjajaji.

Nunu ra pɔs'ɔ, nunu Ts'ibondo kja na jñiñi k'e ngeje yo nivele kja rezagi sokial, kja desarrollo sokial ñe yo te'e.

3. Yo ra tsjaji

3.1. Textrjo yo ra tsjaji

Na jo'o yo jñiñi kja nunu ra kjaji ra mimi na jo'o yo te'e a jñiñi ko mama dya dyenje pje ra ñonɔ, a kjanu na ra ɔnu kja ja ra pepji industrializado.

3.2 Jargɔ tsjaji b'epji

3.2.1 Jargɔ jokɔji jñiñi

Ra jokɔji yo jñiñi nujyo a bi jyombeñeji, ra unɔji k'o ni jyodɔ ngekua yo nte'e ra pepjiji a kjanu ra jogu tsjema tsjema yo jñiñi.

3.2.2 Jargɔ pjozteji

Ra dyatɔji texe yo nte'e, nujyo o ne s'omb'ɔ in nzumɔji ña in jñiñiji, na nrrajma, dyeb'ɛ, z'ɔnrrajma, ngɔnrro, ñe k'o d'año, nu ja so'o ra s'odɔ in nzero o ra nrru'u yo nte'e.

4. Texe yo ɔt'ɔji

4.1 Nujyo nte'e kja xoñijomɔ

Yo nte'e nujyo kɔrɔji kja ne Ts'ib'onrro.

4.2 Yo nte'e me s'oji

In ngumɔ ñe yo te'e ñe yo jñiñi a Ts'ib'onro.

4.3 Yo nte'e ko ra pɔns'ɔji

Nujyo e nzumɔ kja ne ts'ib'onrro, yo o jyombeñeji kɔ nrre'e, ñe me na punkjɔ a kjanu yo nte'e nujyo dya pje tejmeji kja ne Ts'ib'onro, xo yo d'año Ts'ib'onro ko kara a B'onro.

5. Yo ra mb'osɔji

Ra mb'osɔji texe yo jñiñi kja ne Ts'ib'onrro (125), ra nuji k'o pezhi yo jñiñi mbara unɔji je ro ra unɔji ngenchjo k'o ra zo'o k'a merio.

Nu jara ngampaji in xiskuama yo me ni jyod'ɔ nujyo nte'e, ñe e merio yo unɔ texe yo tsje'e nu Arkate CIEPS, ra jogɔ ra xipjiji jarga mb'osɔji, nza kja mama ko jñiñi ko dya dyenje pje ra ñonɔ.

6. Unɔji

6.1 Pje ra unɔji

Yo ra unɔji ngejyo ni jyodɔ nujyo nu nte'e.

6.2 Janzi ra unɔji

Nujyo ra unɔji dya ra ngontr'ɔji, ne Arkate kja ne Ts'ib'onrro ra ngontrɔ texe, kja ne SEDESEM, ñe dya ra kobra.

7. Jarga tsjapɔji yo ra tsjaji

7.1 Yo ra mbos'ɔji

7.1.1 K'o ra dyorɔji

7.1.1.1 K'o ra tsjaji kja jñiñi

K'a yo ntee nujyo jmurɔ kja d'a jñiñi ri menzumɔ kja ne Ts'ib'onrro, nza kja yo jñiño ko ya manji ke nestaji.

Ximi nestabo k'a ra unɔji ye skuama ya:

- a) Xiskuama kja jñiñi (k'o mi kjaji, kja meb'ondo), jango ngeje ra opjɔ ne tipo kja pjos'ɔ ñe a jñiñi k'e requiere na ra ɔnu kja ra mi pepji industrializado;
- b) Ra jñusɔ in chju'ɔ k'e xiskuama kɔ ra unɔji ñe texe k'o onɔji;
- c) Ra nizhi yo jeb'i ko nestaji nza kja mama yo tjurɔ; ñe
- d) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔ normatiba.

7.1.1.2 Kjo ra mbos'ɔji ñe pje ra tsjaji

- a) Nge kɔ b'ɔb'ɔ kja ne Ts'ib'onrro; ñe
- b) Ra jizhi kɔ angeze dya pje tejme ñe nrre jyusɔji.

Nrre ra unɔ nujyo e xiskuama ko mama a ndɔb'ɔ:

- a) Xiskuama ko orɔ k'e Arkate kja in jñiñi, nu kɔ ra mɔmɔ pje orɔ o ne'e k'a mbos'ɔji;
- b) Ra nizhi yo jeb'i ko nestaji nza kja mama yo tjurɔ;
- c) Nu merio ko ra unɔji nu d'año Ts'ib'onro, ra nesta ra mama nu Arkate a Ts'ib'onro ñe nu Sekretario yo Arkate ñe nu Sekretario ko kjaji Pjoxte; ñe
- d) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔ normatiba.

Nu ra jyusɔ nrenxe k'o ra mbosɔ ko k'o e skuama k'o ra jmutɔ ko k'o mama k'o in skuama k'a pɔrɔ k'a dya k'o ra mbara k'o jusɔ k'o o unɔji a Ts'ib'onro ñe k'o in jñiñiji, ximi ga kjanu k'o mama k'o e skuama mbara ra mbons'ɔji yo e te'e a ts'ib'onro.

7.1.2 Jarga tsjaji yo me ni jyodɔ

- a) Ra mbos'ɔji nujyo e jñiñi ñe yo nzumɔ kja ne Ts'ib'onro, nujyo jyombeñeji na punkɔ, ñe ye nte'e yo dya pje pes'iji mbara ra mimiji na jo'o sistema nacional kja pedye;
- b) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔ normatiba.

7.1.3 Jñusɔ chju'ɔ

Yo d'ats'e ra mbos'ɔji ñe e jñiñi, yo nte'e ra tsjaji yo in xiskuama nu ja orɔji, yo pa'a ñe ja ngekua ra s'ogɔji in xiskuama, nu ja mɔmɔ ra mbos'ɔji.

Texe yo ra mbos'ɔji, nujyo d'año jñiñi, angezeji ra dyatrpɔji in xiskuama yo nte'e nujyo pje orɔji.

Texe yo nte'e s'oo ra jñusɔji in chju'ɔ nu ja ra mbosɔji dya ra ngotr'ɔji, b'ɔb'ɔ k'o dya ra so'o ra mbos'ɔji.

7.1.4 Xiskuama yo ra nichiji

7.1.4.1 Kja jñiñi

- a) Xiskuama kja jñiñi (k'o mi kjaji, kja meb'onro), jango ngeje ra opɔ ne tipo kja pjos'ɔ ñe a jñiñi k'e ra ɔnu kja ra mi pepji industrializado ñe ko pes'i;
- b) Ko jebi k ora unɔji;
- c) Nu ko ngeje ko te'e k ora unɔji; ñe
- d) K'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔ.

7.4.1.2 Yo ko o dya tsjaji na jo'o yo te'e

- a) Xiskuama nu oru ne arkate kja in jñiñi, nujyo pjosu ne arkate a Ts'ib'onrro, ra manda nu arkate a Ts'ib'ondo ñe nu Sekretario ko para na jo'o ko dya pes'i yo te'e;
- b) Xiskuama nu mama unuji; ñe
- c) K'o ne'e k'o ra mama k'o jmuru nu normatiba.

7.1.5. Ra jñusuji xiskuama kja ra mbosuji nte'e ñe e jñiñi

Nu manji textro yo b'epji, kjo ngek'o ra tsja'a ñe ra dyat'aji na jo'o e xiskuama kjo ngek'o ra mb'osuji, ñe so'o ra tsjaji tr'onu nrre ra xiji k'o o tsjaji na jo'o nu k'o a mbos'uji kja ne Ts'ib'onrro ñe a jñiñi yo pje mama ñe pje ra nuji ngekua ra dyatr'aji yo xiskuama kjo ngeje k'o ra mbos'uji nuk'o ra unuji kja ne Ts'ib'onrro, ñe ra nuji jarga pjoختهji ra manda kja ne Diresio a Sekretaria kja kjaji Pjoخته, nza kja mama nu jña'a 13 nu ts'ijña VIII nu tjurujnu ñeje yo pezhe nziyo ñe ñanto ko mama a xoñi.

Ma kjogu zunrrajma ñe sodu yo nzumu, trjesibi ndañi, ñadu, yo nte'e ñe jñiñi nujyo ra mbos'uji, ra nuji jants'i e nte'e k'o ra mbos'uji ñe yo jñiñi, ñe texe k'o ra unuji, ra jñusuji kja xiskuama, yo ra mbo'suji.

Mbara nu k ora pjonsu ñe ko dya dyenje, nu te'e k ora mbons'uji ra ngeje ko te'e k ora pjons'uji ñe janzi ra pjons'uji, ñe pje ma kjaji ko yo d'año. Nu ko te'e k ora pjons'uji, nu d'año Jñiñi ra nesta: in chju'u nu Jñiñi, yo ts'jñiñi, xo yo te'e ko ra pjons'uji.

7.1.6. Yo mara nujyo ra mbos'uji

- a) Ra ngiji ñuji texe k'o ra mbos'uji k'o in tsjajaji, nuk'o mi junsu kja xiskuama k'o o dyoruji;
- b) Ra pepji ko nu komite in jñiñi;
- c) Ra oru ñe ra pjoru in chju'u; ñe
- b) Ra dyatrakaji na jo'o, texezgoji ri chjenkjoji yo dyaja, dya kjo ra jyuuzkoji.

7.1.7 K'o ra tsjaji yo ra mbos'uji

- a) Ra nduruji texe k'o ra dyonuji;
- b) Ra mboruji texe k'o ra unuji;
- c) Ra pjoختهji kja in jñiñi k'o b'epji ma ra tsjaji; ñe
- d) K'o nre k'o ra mama k'o jmuru normatiba.

7.1.8 Ma dya ra ngotr'ujñi

- a) Ma ra mama k'o dya kjuana nuk'o onuji;

- b) Dya ra mats'e ma ra chadúji k'o ra mbos'úji;
- c) Dya ra tuji ra pjozteji k'u ne'e pje ra mbezhi, nuko ra mbos'úji; ñe
- d) K'o nre k'o ra mama k'o jmurɔ normatiba;

7.1.9 Guapúji yo pjos'úji

- a) Ma dya mbos'úji ra pepjiji ma ra ngosúji dya ra so'o o dya ra ne'e, k'o pjos'ú dyako xi ra unɔ; ñe
- b) K'o nre k'o ra mama k'o jmurɔ normatiba.

7.1.10 K'o ra unú k'u o mbos'úji

Nu k'a ra mbosúji ra unú k'u pjozte kja ne jñiñi ma ra matrúji ra pepjiji ka nu in nzunji mo ra neji a kjanu.

8. K'o ra pjozte

8.1 K'o ra pjozte ñe jarga tsjaji

Nujyo pje pjezhi ngejyo ra manji jarga pjozteji ñe jraga peji ñe ra janda ke ra tsjaji na jo'o yo b'epji nza kja mama ne tjurú.

8.2 k'o ra Jyokú Pjozte

Nu direcio General de Programas Sociales, ne responsable k'o ra tsjaji ko ne programa.

8.3 K'o ra mama ma ra tsjaji

Yo d'año Ts'ingub'epji kja d'a jñiñi ne SEDESEM a kjanu nujyo ra mbosúji d'año jñiñi, ngejyo ra mbúrúji e b'epji kja jñiñi nujyo ra pjozteji.

8.4 Yo pjezhi ngejyo ra nrrepiji

8.4.1 Jmutúji

Nujyo pje ra mb'ezhi:

- a) Nuku ra ñespe a ñi'i, ngeje nu kja'a yo xiskuama yo e b'epji;
- b) Nu ra tsja'a texe yo xiskuama, ngeje nu mama texe nujyo b'epji ne SEDESEM;
- c) Jñincho yo ra pjozteji ngejyo:
 - D'a k'u ra ñemeji k'u pepji kja ne Sekretaria ne Finanza;

- D'a k'u ra ñemeji k'u pepji kja ne Sekretaria Jango jabaji ngumú ñe nu metropolitano;
- D'a k'u ra ñemeji k'u pepji kja ne Sekretaria nu ndeje ñe ko jyokú in nzumú in jñiñi;
- K'o jmu'u k'o e jñi'i ngumsekretaria ne Desarrollo kja ne juajma kja ne SEDESEM;
- Nu jmu'u ko kjaji Pjoxte yo te'e kja ne SEDESEM; ñe

- K'e jmu'u k'u pjorú ye chopjú kja ne SEDESEM;

d) D'aja ku pepji nu ja pezheji e merio SEDESEM; ñe

e) D'aja ku pepji kja ngumb'epji kja jñiñi.

Texe nujyo pje pjezhi ra jyodúji ku d'aja ku ra mbos'ú.

Nujyo pje pjezhiji ra jmurúji kja d'a xiskuama nu ra jñanrraji.

Texe yo pje pjezhi ra so'o ra ñaji ñe ra juajnúji, yo pepjiji nu jango ra tsjaji na joo yo b'epji, ngetr'o ra ñaji, k'o ra mb'eñeji ni jyodú texe k'o ra jmurúji ra manji já'a, ma ra jyaji ñe ra nchtru'kjui yo pezhe.

Ma ra potúji yo pje pjezhi, texe nu komite yo pje pjezhiji ra jmurúji kja ra mbeñeji kjo ngek'o d'adyo ra ngenji.

Nu komite ra matúji yo mbepji nzi na jñi'i zana mbo ra nesta ra pepjiji mba ra tsjaji na jo'o.

K'a sekretario ngeje k'a mama jango rge mamaji k'o ngeje k'o ra ma a xoñi, nujnu ra mama k'o mama k'o e arkate k'o mazhi b'ú b'ú a xoñi, ra mamaji jñi'i pa ante k'a ra tsja'a k'o ra tsjaji, ñe k'a xi ra mezheji njeje dyote nziyo ora.

Mba ra baliji k'o ra mezhe k'o e jmurú, nestabo k'a ra mimi k'o nrre nte'e ñe k'a xi ra jñúsú k'a naja, ñe k'a nu ra jmurúji ra mimi k'a arkate, k'a sekretario ñe k'o naño k'o jeko pjezhi nu mbara ra tsja'a.

Ma ra unú sets'i k'o te k'o jmurú ra so'o ra xipjiji ra ma'a k'o e te'e yo jek'o pjezhi, yo e xopúte ñe nrenxe k'o e te'e k'o ra ne ra ma'a. K'o ra so'o ra mbosú mazhi ra jokúji na jo'o k'o mamamji ra tsjaji.

Nrenxe k'o e pa'a k'o ra jmurúji ra jyokúji da xiskuama nu ra jñusúji k'o ra mamaji k'o ra tsjaji, k'o ra unúji sets'i, juna ra xonú nrenxe ko e te'e k'o ra jmurú.

8.4.2 K'o so'o tsjaji

Ngejyo so'o ra tsja'a nu tapka a ñi yo pje pjezhiji:

a) Ra nchurpíji yo pje orú, ra manji ja'a texe k'o ra jñuspíji kja xiskuama ñe k'o ra nrrepeji, ra ñuji, juanúji k'o ra mbos'úji k'o me xad'áji. Ra nuji kjo ra otr'ú, nuko dya ra jmutúji texe k'o otúji, ma me ni jyodúji nujyo pje pjezhiji ra mbos'ú k'o nte'e, ra jñuspíji in chju'ú k'o ra mbos'úji;

- b) Ra mamaji kjo ngek'o d'adyo k'o ra jñuspiji in chju'u, nu ja ra jñurkiji in chju'u kja xiskuama, ma ra mbos'iji e nte'e yo b'epji;
- c) Ra manji ja'a ma ra potiji jarga pepji, akjanu ra tsjaji na jo'o ko ra tsjaji ñe ra mbaraji texeji ñe k'o ra nrrepi ko ra peji;
- d) Ra juaniji kx pje ra mbezhi kja yo nte'e ñe kja ngunxorí;
- e) Ra potrpiji texe k'o ra tsjaji kja ts'ingumb'epji; ñe
- f) Ñe yo dyaja nujyo junsu jarga tsjaji.

9. Jarga tsjaji yo B'epji

9.1 Jarga Pepiji

- a) Ma a mbeñeji nu xiskuama jara jmuriji nu Ngumb'epji kja Ts'ib'onrro SEDESEM, nu isntansia ko ra kjaji ja mamaji texe yo b'epji nujyo ra tsjaji, ne d'año Ts'ingumb'epji nu ra ngaja texe xiskuama yo pje oriji nujyo jñiñi, ra dyatr'aji xiskuama nu kjuaríji; xo mo dya kja'a te'e ko teb'e nu kje'e k ora enje ko nu merio;
- b) Ma mbatr'aji yo xiskuama nu oriji ra mbosiji, nu ra manji, ra tsjaji, ra nejmeji yo xiskuama, ra tsjaji ku d'adyo nu ja ra jñuspiji in chju'u nujyo o mamá yo pezhe, yenko 7.1.1. ñe 7.1.4 nu ja junsu jarga peji kja ra mb'eñeji kja Ts'ingumb'epji jargakjaji;
- c) Nu ja manji jarga pepji, ra nejmeji texe yo xiskuama kjo soji texeji nu ja manji texe yo nrre oriji, ñe ra nu'u nujyo pje pjezhiji, ngekua ra juajñiji nu k'o otr'ix mbo'siji;
- d) Ma ra mama ja nujyo pja Pjezhiji yo oriji, nu ja mamá ji jarga tsjaji ra Pjos'iji ja rga mb'osiji, ñe ra mbeñeji jña'a dya ra kjogux dyech'a pa'a e b'epji; ñe
- e) Ma ra uniji nujyo pjoxteji, nu ja mamaji ja rga tsjaji e b'epji, ngekua ra dyatr'aji d'adyo xiskuama kjo ra mbos'iji.

Nu k'o o tsja'a ne z'ñnrrajma, tr'adyebe, ndare, dyompa, se'e ñe k'o dyaja, ra ngajaji k'o xiskuama nu k'o oriji kja e jñiñiji, nujyo ra pjosi texeji, a kjanu ra jñunsi jarga peji.

Dya ra so'o ra uniji nu k'o ra pjoxteji, ma ra guampaji nu k'o orix ra mbos'iji ngekua ra tsjaji Arkate, kja e jñiñi o Ts'ib'onrro, a kjanu ra ñejeji nu k'o ro uniji. Texe yo b'epji ñe yo pjoxte dya pje ra dyotiji.

9.2 Potrpiji in chju'u yora mbos'iji

Ma ra jñurkiji in chju'u, ngeje ma dya tsja'a na jo'o k'o xipjiji, nujyo pjoxte d'año jñiñi ra jñurkix in kja ra mbo'su, ra jñuspi in chju'u k'a d'año nte'e k'o ra mbos'iji, k'o dya mi junsu in chjuji kja xiskuama nujyo teb'ejí.

Nu isntansia ejekutora ra mama nu pjosuji b'epji, ra ngosu nu ja manji texe ja rga tsjaji yo b'epji kja jñiñi, k'a d'a xiskuama k'o o jñukxiji in chjuji ñe ra mburxiji ra unxiji k'o ra mbos'uxji.

10. Ra pjozteji nujyo d'año

Textr'o yo ra pjozteji ra jyoduxji ja rgats'i ngekua ra mbedye na jo'o, dya kjo ra mamaj iyo, dya ra yepeji k'o d'año b'epji kjo ra mbos'uxji ne arkate e jñiñi.

Nu SEDESEM nujyo mamaji jingua ra tsjaji yo b'epji, nujyo pje pjezhi kja e jñiñi, ja rga pjozteji.

Nu SEDESEM so'o ra manji jarga pjosuji kja ngumb'epji nu ts'ib'onrro ñe yo d'año jñiñi, ngunxorx, ñe k'o dyaja k'o ra pjozteji.

11. Jarga peji kja e jñiñi

Ma ra mburx rã peji ñe ra tsjaji yo b'epji, tebeji ra pjozte yo nte'e kja nujyo jñiñi ñe yo pje pjezhi, ñe nza kja yo d'año komite in jñiñi.

Texeji ra pjozteji yo b'epji nujyo ra tsjaji kja in jñiñi, yo te'e ko pepjiba nu in jñiñi ngeje ko so'o ra participa mbara kjaji ko nestaji.

12. Ra Kosteji

12.1 Ja rga mamaji mbara ra mbara yo te'e.

Yo ra ngosu yo nte'e kja e jñiñi ra tsjaji ja ga jñusx kja xiskuama nu ja mamaj jingua ra mburx ne ra nguarx ñe k'o ra pjozteji.

Nu jargã tsjaji, ra pjonguxji kja xiskuama nu mamaj texe yo b'epji ne arkate "Gaceta de Gobierno", ñe ñu juns'ux kja xorsibi kja nu ngumb'epji kja nu arkate ne Ts'ib'onrro SEDESEM.

Nu mamaj jargã ts'aji ne dyech'a jñincho tjurx (art.18) ne jña'a arkate, texe yo xiskuama k'o ni jyonkuxji k'o juns'ux pje ra tsjaji kja ne b'epji, ra mamaj a kjaba:

"NE B'EPJI NGEJE TEXTR'O, DYA RI PJOS'UX YO PJE NE RA MBEZHI. DYA SO'O RA DYORUXJI PJE RI PJONS'UXJI, YO B'EPJI RA MBOS'UX NTE'E ÑE JÑIÑI. NU KUX PJE RA DYORUX RA NGOSPUXJI YO, PJE PJEZHI A KJANU RA NGOTR'UXJI KJA PJORUX O RA ÑETS'PEJI NU JA GA MAMAJ NU IN XISKUAMA E ARKATE".

12.2 Nu jeb'i k'ux koxkx ja ba kja'a

Ne xiskuama nu koxkx ra pjongx ne Arkate kja Ts'ib'onrro, ra pjosuxjmeji ne Ngumb'epji kja ne Ts'inb'orro ne SEDESEM, nu jargã mamaj nujyo pje pjezhi, nu janzi e merio k'o a unxiji.

13. Kjaji na jo'o

Ne ngumb'epji ra mama kjo ngeje nu te'e xiskuama nu juns'ɩ in chju'ɩ nujyo ra mbos'ɩji, ne tsja'a kja nu juns'ɩ nu ne'e VIII, nu jña'a dyech'a yeje (art.12), nu jña'a arkate kjaji na jo'o, so'o ra nunji kja b'ɩb'ɩ yo xiskuama ko xorɩ kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe yo jñiñi, xo ra nuji dya ra usaji in chju'i yo te'e.

14. Nrrenpiji

Nu maṃa texe yo b'epji yo ra tsjaji, ra nrrenpiji texe k'o ra tsjaji e b'epji, nu janra peji, yo pje pjezhi, ra manji texe k'o kjaji ma ra jmurɩji.

15. Yo tsjaji

15.1 Yo b'epji mujyo a tsjaji

Ra so'o ra tsjaji o nuji yo b'epji nujyo o tsjaji, ra mbosɩji ne CIEPS, nu ra so'o ra jokɩ na jo'o nu b'epji.

15.2 Ra nuji k'o o tsjaji

Nu maṃa texe yo b'epji nujyo kjaji, tenxi ra jñusɩji kja xiskuama k'o o tsjaji pje nrre mbos'ɩji nujyo e nte'e ka CIEPS, nu ot'ɩ ngeje a nde'e nu b'epji ko mama nu arkate ñe nu yeje mo ra kjuarɩyo.

16. Nenji kjo kjaji na jo'o texe e b'epji

Ra nenji, kjo kjaji na jo'o texe e b'epji k'o kja ne ngunb'epji nu pjozte, ra tsja'a yo nte'e a xoñi yo nu ra tsjaji na jo'o kja ne ts'ib'onrro, nu ja nejme ji kjo kjaji na jo'o nu nenji kjo kjaji na jo'o yo b'epji kja ne ts'ib'onrro, ñe nujyo pjozteji nuji kja kjaji na jo'o texe k'o b'epji, yo b'extr'o pepjiji k'o ne arkate SEDESEM, ra mbeñeji ñe ra manji ja rgatsjaji yo b'epji ngekua ra nenji jargɩ unɩji k'o ra mbonsɩji.

17. Kɩbɩji ñe ngos'ɩji

Yo dya neji kɩbɩji nujyo b'epji yo kjaji ñe nujyo unɩ yo pjozi, ra mbat'aji nujyo nte'e yo ra ngosɩji ñe texe e ñiñi a kjabɩ:

a) Ra jñusɩji kja xiskuama:

Kja ngumb'epji nu ja manji texe yo bepji kja jñiñi je b'ɩb'ɩ kja ndañi ts'ike ri nzhonɩ in mbutezhi, xinch'i nzodu pezhe Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, a Zumi, C.P. 50071, Zumi, B'ondo.

b) So'o ra ña'a k'o in jñat'ezi:

Ne ngunb'epji nu textjo b'epji kja jñiñi 01 (722) 226 01 80 y 82; jango jara in ngunb'epji ne jmu'u kja ne Ts'ib'ondo (CATGEM), xo so'o ra jñaji jango dya ra ngontɩji 01 800 696 96 96 a mbo kja ne b'ondo, kja ne Zumi ra ñaji kja ne mbezhe 070.

c) So'o ra dyopɩ kjane:

K'o b'ub'u kja ne korreo elektroniko dgprogramasociales@edomex.gob.mx ñe kja ne jmicha www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri mats'e

Kja ne Kontraloria ne SEDESEM k'u b'ub'u kja ne Av. Baja Velocidad, Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50071, telephono 01 (722) 199 70 89, ñe kja ne ngumu k'o pjoختهji ye te'e, ñe kja ne ngumu k'o para kja ne Kontraloria kja ne Ts'ibondo, xo ra para kja ne ngumpjoخته kja yo in jñiñi ko pjoخته, ñe ko ra para pje kja'a nu Kontraloria.

K'O E JÑA'A K'O B'EZHI

NAJA. Junsuji texe k'o b'ub'u añeba kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJE. Yo jña'a k'u mamaji yo jmute ra s'ó'ó ngich'i ma ra kjogu d'a pa'a k'o junsuji kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra s'ó'ó pjurui ngich'i ma dya ra dyorpuji n'año jña'a o ma dya kjuaru yo b'epji.

JÑI'I. Yo tjurujnu ra pjongu na xiskuama textjoyo mba ra paraji na jo'o.

NZIYO. Ma yo te'e ra dak'ujme yo pjoخته ra tsja'a ma nu jmute mo p'esi na punku chopju.

TS'ICH'A. Texe k'o dya b'ub'u añeba ra janda yo te'e k'u b'ub'u kja b'epji.

Junsuji kja ne jñiñi kja Zumi de Lerdo, t'ajñiñi kjane Ts'ib'ondo a B'ondo, da nu pa'a dyote jñincho 28 nu zana naja nu kjé'é dyote dyech'a ñanto 2016.

ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ
SECRETARIO DE DESARROLLO SOCIAL
KJA NE TS'IB'ONDO

"Ne b'epji ngeje textr'o, dya ri pjos'u yo pje ne ra mbezhi. dya so'o ra dyorui pje ri pjons'ui, yo b'epji ra mbos'u nte'e ñe jñiñi. nu ku pje ra dyoru ra ngospui yo, pje pjezhi a kjanu ra ngotr'ui kja pjuo o ra ñets'peji nu ja ga maḡa nu in xiskuama e arkate".

Traducido por:

Lengua Mazahua:
 Mtro. Antonio Romero Hernández